

Mesebeli Afrika - Dél-szudáni illúziók a békér?!

2011 március 26. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

4

Átlag: 4 (1 szavazat)

Mérték

Bár az új, dél-szudáni állam még teljesen hivatalosan nem is született meg (nyáron kerül sor az ünnepélyes függetlenségi ceremóniára) a sikeres népszavazás után, Salva Kiir államfőnek és kormányának máris egy Afrikában oly jellemző kihívással kell szembenéznie –

- habár ez a kihívás már létezett a népszavazás előtt is: George Hathorról és lázadó szervezetéről, valamint néhány jóval kisebb, különböző célokért küzdő csoportról van szó. Tavaly áprilisban kezdődött nagyjából a történet (előtte is voltak kisebb-nagyobb lázadó törekvések, de azok elszigeteltek és nem túl jelentősek voltak), amikor Hathor elveszítette a Jonglei állam kormányzói székéért kiírt választást, amely szerinte kizárólag csalás és a Kiir-kormányzat belterjessége miatt történhetett meg.

Az akkor még az állami hadseregben szolgáló Hathor több száz emberével ekkor úgy döntött, harcot indít amelyhez két, szintén magas pozícióban szolgáló tiszt is csatlakozott hozzájuk hű embereivel: David Yauyau és Gautlak Gai csoportja ugyan jelentősebb kisebb volt, mint Hathoré, de az áprilist követő 4-5 hónapban az erőszakot szabadították el Dél-Szudánban, amelynek így már az északi arab nomádok, a kartúmi hadsereg és a függetlenségi népszavazás szervezése mellett saját véreivel is harcba kellett szállnia. A több száz életet követelő harcok szeptemberben fejeződtek be (időlegesen), amikor Kiir amnesztiát és békét hirdetett mindhárom fent említett lázadó vezér, valamint az a Gabriel Tang Gatwich Chan ('Tang-Ginye') felé, aki még a szudáni polgárháború során a dél-szudáni kormánypárti partizánharcok vezéralakja volt és még 2010-ben is ellátmányt, fegyvereket kapott Kartúmtól a déli feszültségek fenntartása érdekében.

A szeptemberben (ebben Hathor még nem volt benne), majd január 4.-én megkötött tűzszünet és relatív béke egészen a januári függetlenségi népszavazás eredményeinek kihirdetéséig tartott, amikor február 4.-én Malakal városának környékén, majd 9.-én és 10.-én Jonglei államban több száz halálos áldozatot követelő összecsapások történtek Hathor harcosai és az egykori lázadókból most rendfenntartó erővé váló dél-szudáni hadsereg alakulatai között – Dor, Koliet és Kolnyang falvak környékén. A tárgyalások során egyébként az egyik legnehezebb kérdéskör, amely többször is megakasztotta a folyamatot, az volt, hogy Hathor milyen ranggal kerüljön vissza a hadseregbe, ugyanis ragaszkodott egy kifejezetten magas tisztséghez, amely persze Kiir tárgyalóinak nem volt igénye.

A február elején kitört harcokban a legóvatosabb becslések szerint is több százan veszítették életüket és a harcoknak valószínűleg még nincs is vége, hiszen a Jongleit szülőföldjének – és ott helyi vezetőktől támogatást kapó – tekintetű Hathor kijelentette, nem hagyja bosszú nélkül a kormány ellene indított akcióit. Gautlak Gai helyzete kissé más, mert 2010. áprilisában (amikor is elindult függetlenként a választásokon) elítélte egyáltalán nem számított jelentős politikai tényezőnek a gyönyörű szép Egység (Unity) névre hallgató dél-szudáni tartományban, de tekintve az ebben a régióban uralkodó instabilitást és bűnözés mértékét, már várható volt, mikor fog egy “egyszer” talpasból lázadó vezér válni.

2010. decemberéig hivatalos akciót szervezete alig hajtott végre (májusban illetve júniusban voltak kisebb támadások részükre?), de források szerint erősen kötődik a tartományban működő bűnözői csoportok tevékenységéhez is, és ezen csoportok képezik támogatói bázisát – továbbá erőszak kötik Riek Machar dél-szudáni alelnök feleségéhez, Angelina Teny-hez. 2011. január 7.-én történt a nuer származású egykori börtönőr, Gai csoportjának első igazán nagyszabású akciója, amikor Mayom település közelében súlyos harcokba bonyolódott a Szudáni Népi Felszabadítási Hadsereg (SPLA) alakulataival, több ember életét veszítette mindkét oldalon, a sérültek száma pedig több tucatra tehető.

Bár a Salva Kiir által 2010. szeptemberében kinyilvánított amnesztiára még csak nem is reagáló Gai céljai kissé ködösek és erősen köthetnek Geroge Hathorhoz, a remény felcsillant eme szervezet megbékélésére: Riek Machar és Angelina Teny is több ízben kampányolt az elmúlt hetekben az egység és béke mellett, ami hatással lehet Gautlak Gai tevékenységére is. A harmadik, fentebb említett jelentősebb lázadó személyiség, David Yauyau egy teológiát tanult dél-kelet jonglei murle, aki egy egyszerű civil titkárból lett 2010. áprilisa után a Jonglei tartományban található Pibor megye életének meghatározó szereplője. Az áprilisi választásokon hatalmas különbséggel veszített riválisával szemben és ezután kezdett fegyveres harcot a Kiir-kormány ellen: májusban Pibor városa, majd a Boma Nemzeti Park vadászai ellen indított támadásokat, júniusban és júliusban pedig Pibor járás útjain csapott le katonai konvojokra embereivel.

Akikből olyan túl sok nem is lehet, a becslések 50-300 ember közé teszik a csoport létszámát és ezért igazából Yauyau lázadása sem nemzetközileg, sem a Kiir-kormány részéről nem kap akkora figyelmet, mint Hathor vagy Gai mozgalma, sőt sokan a murle etnikum belharcát sejtik akcióik mögött. Ezt megerősíti az a tény is, hogy 2010. októberében a Jonglei vagy Egység államban működő lázadó csoportokkal szemben Yauyau emberei civilekre támadtak Gumuruk járásban. A szeptemberi amnesztia és béketárgyalások során Yauyau egyezsége lépett a kormánnyal, majd az ezután történt incidensek után 2011. januárjában George Hathor erősítette meg, hogy Pibor megye is leteszi a fegyvert – ekkor vált nyilvánvalóvá először a Hathor és Yauyau közötti szövetség, amely aztán akkor lett teljesen biztos, amikor január 25.-én Hathor a szudáni Ahram Al-Youm újság hasábjain bejelentette, hogy semmisnek nyilvánítja a januári békét, miután Pibor városában a dél-szudáni fegyveres erőket meggyilkolták Yauyau három emberét. Január 28.-án pedig már jött is a hír, hogy Yauyau csapatai támadást indítottak az SPLA ellen Patakang település közelében.

Mint eme rövidke posztból is tökéletesen kiviláglik, a mélyszegénységben élő Dél-Szudánnak nem csak a határok rendezésével, a teljes állami struktúra létrehozásával vagy a gazdaság beindításával kell foglalkoznia, hanem még a szinte meg sem született ország kormánya ellen már többen megindították harcukat. Ezzel kapcsolatban persze nem lehet elvetni az erőszak gyanút, hogy esetleg Kartúm jól megfontolt érdeke áll a háttérben és al-Bashir kormánya szándékosan támogatja a déli rebellis erőket, hiszen az is furcsa, hogy a népszavazás és minden azzal kapcsolatos esemény teljes békében zajlott le. A teljes dél-szudáni lázadás megoldásához mindenképpen szükség van bizonyos létfontosságú intézkedésekre: a milíciák vezetőit és embereiket teljes egészében integrálni kell a hadseregbe (ezt már láttuk Kongóban is, és többé-kevésbé működő megoldás), ennek eléréséig pedig jobban összehangolt katonai stratégiával védeni a katonákat és a civileket, és Jubának mindenképpen a demokratikus utat kell választani a helyzet kezelésére.

www.mindennapiafrika.info - A Flag Polgári Műhely partnere

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyaláizról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
